

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobkyně **D. Č.**, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR** se sídlem Praha, Na Poříčním právu 1/376, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 26.8.2013 č.j. MPSV-UM/13041/13/9S-MSK, sp. zn. SZ/1712/2013/9S-MSK, o zamítnutí odvolání a potvrzení rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě č.j. MPSV-UP/996266/13/AIS-SSL ze dne 25.6.2013, **o příspěvku na péči,**

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného **se** pro vady řízení **zrušuje** a věc se mu vrací k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Rozhodnutím ze dne 26.8.2013 č.j. MPSV-UM/13041/13/9S-MSK, sp. zn. SZ/1712/2013/9S-MSK žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě č.j. MPSV-UP/996266/13/AIS-SSL ze dne 25.6.2013, kterým byl zamítnut návrh žalobkyně a rozhodnuto o poskytování příspěvku na péči žalobkyni v původní výši 800,- Kč od prosince 2012. Žalovaný, jakožto odvolací orgán dospěl k závěru, že žalobkyně je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost), protože z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 4 základní

životní potřeby, jak vyplývá z posouzení zdravotního stavu posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen PK MPSV ČR).

Žalobkyně podala proti uvedenému rozhodnutí včasnou žalobu, v níž namítala, že byla na jednání posudkové komise přizvána, jednání však proběhlo zcela formálně bez vyšetření zdravotního stavu a podrobnějšího zkoumání jejich schopností. Do 18-ti let byla příjemkyní příspěvku na péči ve III. stupni závislosti na pomoci jiné osoby. Po té jí byl tento příspěvek snížen na II. stupeň, po 4 měsících byla pozvána na přezkoumání zdravotního stavu a byl jí přiznán příspěvek na péči pouze v I. stupni. Po odvolání jí byl znovu přiznán příspěvek na péči odpovídající II. stupni závislosti. Následovalo další přezkoumání zdravotního stavu, kdy jí byl opětovně přiznán příspěvek na péči v I. stupni. Žalobkyně uvedla, že k žádnému zlepšení jejího zdravotního stavu nedošlo nikdy od jejích 18-ti let věku. Její diagnózou je DMO s levostrannou centrální hemiparézou s těžkým postižením PDK a osového skeletu s těžkým postižením PHK a lehkým postižením LDK. Navíc trpí epileptickými záchvaty. Žalobkyně nezvládá nebo zvládá pouze s dopomocí tyto základní životní potřeby: mobilitu, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Ve svém vyjádření k podané žalobě ze dne 27.9.2013 poukázal zejména na závěr posudku posudkové komise MPSV ČR, kterým bylo spolehlivě prokázáno, že žalobkyně nezvládá 4 základní životní potřeby a to: d) stravování, e) oblékání, obouvání, f) tělesná hygiena a j) péče o domácnost.

Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 26.8.2013 č.j. MPSV-UM/13041/13/9S-MSK, sp. zn. SZ/1712/2013/9S-MSK, z připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího, ze správního spisu Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě a z lékařských zpráv předložených žalobkyní (ortopedické vyšetření ze dne 14.3.2013 a zprávy MUDr. L. B., neurologická ambulance ze dne 18.3.2013) a poté dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. s.ř.s., jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době vydání rozhodnutí žalovaného (§ 75 s.ř.s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících ze správního spisu správního orgánu I. stupně vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobkyně podala dne 19.12.2012 návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči z důvodu zhoršujícího se stavu. Dne 8.2.2013 bylo u žalobkyně provedeno sociální šetření. Ze záznamu o tomto šetření je zjistitelné, že péče o žalobkyni a o domácnost zajišťuje její otec. V současné době epileptické záchvaty nemá díky lékům, které užívá a kdyby si je však nevzala, epileptické záchvaty by měla. Poté je slabá a dezorientována. Je schopna pustit si sama vodu, protože v domácnosti jsou vodovodní baterie vyměněny za pákové. Nedokáže se umýt pro postižení pravé horní končetiny, obličej a ruce jí musí umýt otec. Pastu na zubní kartáček jí musí připravit otec a ten jí myje zuby. Při koupání jí pomáhá se vstupem a výstupem z vany umýváním i utíráním. Otec jí zajišťuje celkovou hygienu včetně mytí vlasů a stříhání nehtů. Při výkonu fyziologické potřeby potřebuje pomoc při utržení toaletního papíru, při manipulování s oděvem a je potřeba jí pomoci s očistou. Nápoje a potraviny rozezná, není schopna si nic vytáhnout a přenést. Oblečení jí chystá

otec, který jí při oblékání pomáhá pro postižení pravé horní končetiny. Knoflíky a zipy si nezapne, tkaničky si nezaváže, jednotlivé druhy a části oblečení pozná. Rozezná rub a líc a je schopna si vybrat oblečení odpovídající počasí. Má potíže s chůzí, pravou nohu dostatečně nezvedne a to ani do nízkopodlažního autobusu, zakopává, ztrácí stabilitu a často padá. Po bytě se pohybuje bez kompenzačních pomůcek, přidržuje se zdi a nábytku. Je schopna chůze pouze na kratší vzdálenosti do 100 metrů, na delší vzdálenost není schopna chůze a chůze do schodů je pro ní velice náročná, této bez pomoci druhé osoby není schopna. Užívá léky na epilepsii, tyto jí musí chystat otec, sama si léky není schopna vybalit. Není schopna si provést žádné ošetření kůže, přiložení náplasti nebo obvazu. Dne 26.3.2013 byl vypracován posudek lékařem OSSZ v Karviné se závěrem, že žalobkyně nezvládá tyto základní životní potřeby: d) stravování, e) oblékání, obouvání, f) tělesná hygiena a j) péče o domácnost. Jde o osobu starší 18-ti let věku, která se dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost). Na tomto závěru posudkový lékař setrval i v dalším posudku podaném dne 10.6.2013. Rozhodnutím ze dne 25.6.2013 Úřad práce ČR – krajská pobočka v Ostravě zamítl návrh žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku s tím, že jí bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 800,- Kč měsíčně od prosince 2012. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala odvolání, ve kterém zpochybnila správnost postupu lékaře OSSZ v Karviné. Poukázala na svou diagnózu shora uvedenou v důsledku, které nezvládá nebo zvládá pouze s dopomocí základní životní potřeby, a to: a) mobilitu, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesnou hygienu, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity a j) péči o domácnost. Domáhala se, aby odvolací orgán napadené rozhodnutí změnil tak, že se jí přiznává „příspěvek na péči ve III. stupni“. Z obsahu správního spisu žalovaného pak krajský soud zjistil, že jeho součástí je posudek PK MPSV ČR ze dne 14.8.2013. Posudková komise jednala podle protokolu o jednání ve složení z posudkového lékaře a dalšího lékaře – neurologa a tajemnice posudkové komise. Protokol o jednání zachycuje stručně dosavadní průběh správního řízení. V části posudkového hodnocení jsou uvedeny zdroje informací o zdravotním stavu žalobkyně, ze kterých posudková komise vycházela a diagnostický souhrn onemocnění žalobkyně, tj. DMO – spastické triparézy s pravostrannou akcentací, vnitřní hydrocephalus, parciální epilepsie, vysoká luxace pravé kyčle s coxartrózou a strabismus divergens. V další části posudku jsou stručně uvedeny jednotlivé odborné lékařské nálezy a záznam ze sociálního šetření ze dne 7.2.2013, včetně vyšetření žalobkyně přítomnou neuroložkou. V části „posudkové hodnocení“ se pak opět konstatuje hlavní diagnóza žalobkyně, ortopedické vyšetření ze dne 14.3.2014, informace, které byly zjištěny dne 7.2.2013 při sociálním šetření a lékařský nález ze dne 4.4.2012. Poté následuje závěr, že žalobkyně „pro zdravotní omezení nezvládne v plném rozsahu životní potřeby d), e), f), j), celkem čtyři základní životní potřeby“. Závěrem je uveden posudkový závěr, že u žalobkyně jde o osobu starší 18-ti let věku, která se podle § 8 odst. 2, písm. a) zákona č. 108/2006 Sb. ve znění zákona č. 366/2011 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost). Součástí posudku je i hodnocení stupně závislosti, jakožto příloha k posudku, ze které je zjištělné, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu a péči o domácnost.

Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění zákona č. 366/2011 Sb. (po 31.12.2011) *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické*

osoby ve

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,*
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,*
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,*
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,*
- a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.*

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění k 1.1.2012 při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby:

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je

schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

e) Oblékání a obouvání:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

g) Výkon fyziologické potřeby:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetřovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

i) Osobní aktivity:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek.

Jak vyplývá ze shora uvedeného, žalobkyně v podaném odvolání nad rámec základních životních potřeb, které byly uznány jako nezvládané posudkem OSSZ v Karviné namítala, že není schopna mobility, protože nezvládá chůzi do patra bez dopomoci, příp. doprovodu, nezvládá sama cestování dopravními prostředky, nezvládá nastoupit do vlaku, který není bezbariérový. Dále namítala nezvládání životní potřeby péče o zdraví, neboť není schopna dodržovat stanovený léčebný režim, není schopna si přichystat léky pro špatnou jemnou motoriku, ze stejného důvodu není schopna provádět ošetřovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky a pomůcky. Další

nezvládanou životní potřebou jsou osobní aktivity, kdy bez doprovodu není schopna vycházet do společnosti pro riziko epileptických záchvatů, je značně omezena ve výběru volnočasových aktivit a některé jsou pro ní nedostupné. Ani jednou z těchto posudkově neuznaných aktivit se posudková komise MPSV ČR ve svém posudku ze dne 14.8.2013 blíže nezabývala, resp. žádným způsobem nezdůvodnila, proč podle jejího posudkového závěru žalobkyně namítané úkony životní potřeby je schopna zvládnout. Toliko se omezila na shora uvedené konstatování, že pro zdravotní omezení nezvládne v plném rozsahu životní potřeby d), e), f) a j), tedy ty, které uznal i posudkový lékař OSSZ v Karviné. Za této situace krajský soud nemůže souhlasit s konstatováním žalovaného uvedený v odůvodnění jeho rozhodnutí, že „posudek posudkové komise byl vypracován ve vztahu ke všem námitkám uvedeným v odvolání a že z posudku je zřejmé, z čeho posudková komise při jeho vypracování vycházela, jaké podklady a jí samotnou zjištěné skutečnosti hodnotila“. Krajský soud proto uzavírá, že posudek posudkové komise MPSV ČR není možno považovat za úplný a přesvědčivý.

Se zřetelem k ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, krajský soud neměl možnost v této právní věci vyžádat od posudkové komise doplňující posudek, jehož úkolem by bylo reagovat na všechny odvolací námitky žalobkyně a pečlivě odůvodnit, proč podle názoru posudkové komise jsou žalobkyní namítané základní životní potřeby hodnoceny jako zvládané. Není vyloučeno, aby si odvolací orgán případně vyžádal nový posudek od jiné posudkové komise.

Za této situace krajskému soudu nezbylo, než rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení podle odst. 4 téhož ustanovení. Žalovaný v dalším řízení bude povinen odstranit vady řízení, které spočívají v neúplnosti a tím i nepřesvědčivosti posudku posudkové komise MPSV ČR ze dne 14.8.2013.

Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci úspěšné žalobkyni v souvislosti s tímto řízením žádné prokazatelné náklady nevznikly (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu právnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, písemně ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 10. února 2015

JUDr. Petr Indráček
samosoudce